СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГ[illegible] ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕН[illegible] ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 262. Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 10 листопада 1931. VOL. XXXIX. No. Jersey City, N. J., Tuesday, November 10, 1931. THREE CENTS.

2,500 ПРИСУТНИХ НА ВИСТАВІ УКРАЇНСЬКИХ ТАНКІВ У ШИКАГО СІВІК ОПЕРА

ПРИБУЛИ ПРОФЕСОРИ УНІВЕРСИТЕТІВ І КОНСУЛІ ЧУЖИНЕЦЬКИХ ДЕРЖАВ.

ШИКАГО. — (Телеграма д-ра Скегара до „Свободи"). — На концерті Школи Українських Танків Авраменка було 2,500 людей. Між визначними особами видно було декана Блека з „Нортвестерн Юніверзити" і д-ра Форбі з „Шикаго Юніверзіти". Прибули теж консулі й їхні секретарі з консулятів Мексика, Японії, Швеції, Литви, Югославії, Німеччини, Бразилії, Швайцарії, Туреччини, Франції, Латвії, Греції, Італії й Чехословаччини.

ДРАЙЗЕР МІЖ ГОЛОДУЮЧИМИ МАЙНЕРАМИ.

ВЕЛИНГС КРІК (Кентоки). — Американський письменник Теодор Драйзер, котрий розслідже разом з комітетом оборони політичних вязнів причини майнерських розрухів у повіті Гарлан, перебув цілу неділю між голодуючими майнерами, споживаючи разом з ними фасолю з їх допомогової кухні та слухаючи їх оповідань про майнерські злидні і побої з боку поліції.

За яких 10 днів буде проголошений з цеї подорожі звіт, який готов дати безпартійний, ясний і вірний погляд щодо тих невідрадних відносин, які панують серед страйкуючих майнерів цеї околиці.

ПЕРШИНҐ І ЛИНДБЕРҐ АПЕЛЮЮТЬ У СПРАВІ ДОПОМОГИ БЕЗРОБІТНИМ.

НЮ ЙОРК. — Розпочато нову кампанію за збірку на допомогу безробітним. Між тими, котрі говорили радіом у справі допомоги, були ґенерал Джан Першинґ, бувший командант американської армії підчас світової війни в Европі, і Чарлз Линдберґ, відомий летун світової слави.

Першинґ вказат на теперішню економічну крізу і заявив, що з нею треба боротися як з ворогом, наступаючим на державу. Він порівнав теперішню крізу до тих днів в 1917 р., коли Америка вступила до війни, і взивав до такої самої посвяти, на яку здобувся американський нарід підчас війни.

Полковник Линдберґ також взивав до допомоги, а крім того підчеркув потребу перебудови теперішньої промислової будівлі на такий лад, щоби вже більше не повторилася економічна катастрофа.

Промови ті були переплітані співами славної співачки Джералдіни Фарар та промовою кінової артистки Мери Пікфорд. Та остання казала, що коли ми сидимо в теплій хаті, то повинні памятати, що інші не мають даху над головами, а коли снідаємо, що інші не мають що дати до уст дрібним дітям.

СМИТ ПРО „БУМ" НА ПРЕЗИДЕНТА.

НЮ ЙОРК. — Бувший ґовернор Ал Смит заявив, що він не має нічого спільного з кампанією, яку розпочато з Ню Йорку і Філаделфії, а яка видвигає його кандидатуру на президента при виборах 1932 р. Вже тепер наліплюють по автомобілях картки, а на листах значки з образами Смита як президіяльного кандидата.

ПРОБА КАПІТАЛІЗМУ.

НЮ ЙОРК. — Конґресмен Гемилтон Фиш мол. признав підчас дебати, що це був би початок упадку капіталізму, якби не можна було зібрати приватною дорогою допомоги безробітним. Коли би це сталося, Фиш запевнив, що він не завагається внести в грудні в конґресі резолюцію, якою буде домагатися відступлення Червоному Хрестови 200,000,000 бушлів пшениці, яка є в руках уряду, а яка мала би бути зужита на живлення безробітних і голодуючих.

ЖИДИ ПОШИРЮЮТЬ ЗБІРКОВУ АКЦІЮ.

НЮ ЙОРК. — Америкен Джуіш Джойнт Дистрибюшен Коміті" розпочав у 185 американських містах дуже оживлену кампанію, щоби мимо депресії зібрати $2,500,000 на допомогу Жидам в Европі, головно тим, котрі живуть у Польщі й під совітами.

ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ ТЕЖ АПЕЛЮЄ.

ВАШИНҐТОН. — Суддя Джан Бартон Пейн, краєвий голова американського Червоного Хреста, взивав радіом до вступлення в члени Червоного Хреста. Він заявив, що хоч часи тяжкі, але треба зібрати більше грошей ніж іншими роками, бо є більше людей, котрих треба ратувати.

ДО БОРОТЬБИ З АТЕЇЗМОМ.

НЮ ЙОРК. — Вилієм Фелпс, професор Єйльського університету, каже, що не можливо думати про злуку католиків, протестантів і жидів, але всі три релігії проповідують віру в одного й того самого Бога й черпають силу з одних і тих самих книг, і тому повинні злучитися разом до боротьби зі спільним ворогом — атеїзмом.

ВІДВАЖНИЙ МОЛОДИЙ КАНАДІЄЦЬ.

Лорн Бріджес, 19-літній хлопець зі Стетфорд, Онт., вибрався у світову подорож. Він задумує звидіти кожний край на світі і це забере йому коло три роки. Молодий хлопець сподівається дістати роботу на кораблі і так собі їздити по світі. З дому він взяв собі на трирічну подорож — два і пів доляра.

СВИНЯ ПОКУСАЛА ЛЮДЕЙ.

У Кишиневі відбувається під цю пору вистава сільсько-господарських і промислових продуктів, худоби, дробу і т. д. Одна свиня вискочила з перегороди і покусала кількох людей.

РОБІТНИЧА СОЛІДАРНІСТЬ.

В Куритибі в одній фабриці сірників один робітник пішов „гайта" і забарився довше ніж управитель сподівався. Той тоді відправив робітника. За відправленим заступилися товариші. Управитель відправив і товаришів. Тоді збунтувалася ціла фабрика та до властей, та до міністерства. Оголосили збори в тій справі. За короткий час зібралося не менше тисяч робітників з ріжних куритибських фабрик і вислали енерґічну телеграму до міністерства робіт. Вибрали спеціяльну комісію, щоби справу зараз залагодити.

СТРАШНІ „ГОСТІ".

Бразилійські часописи описують страхіття, яке зявилось у стейті Ріо Ґранде до Норте. Є це спеціяльний комар, привезений через недогляд з Африки. Привіз його якийсь французький корабель, що курсує між Африкою й Бразилією. Комар той розносить якийсь спеціяльний ґатунок малярії, котрої в Бразилії й так не бракує. Крім того, що великий процент хорих гине, сама хороба дуже тяжка і далеко сильнше мучить хорих ніж відома вже „малейта". Покищо не знають, як з тими „гостями" боротися.

ДИРЕКТОР „КУЛКА РОЛЬНИЧОГО" ВЗЯВ СОБІ 101,000 ЗОЛОТИХ.

У Калуші арештували судового канцеліста Ясінського, бо йому закидають, що він украв 101,000 зол. у калуськім Кулку Рольничім. Ясінський був директором Кулка і мав до розпорядимости касу товариства. При обрахунку білянсу занвважили недостачу повищої суми. Тому кілька місяців Ясінського обвинувачували за крадіж кількох тисяч золотих на шкоду калуського суду. Ясінський на ті гроші дав векслі.

ВЕСЕЛИЙ ВІЙТ.

В місцевости Ст. Моріс над берегом Марни у Франції є веселий війт (мер). У Франції акт вінчання підписує молода пара в приявности війта. Війт постановив дещо осмілити молодят і заінсталював в громадській канцелярії грамофон. При вході молодих до канцелярії починається гра „Весільного маршу" з опери Льогенґріна, а це ділає успокоююче на розбурхані нерви молодят.

І ЛЬВІВ ДОБУВАЄ РЕКОРД.

У відношенні чисельности населення Львів має 50,000 радієвих абонентів, Познань 23,000 і 30,000 Катовиці.

НАСЕЛЕННЯ РОСІЇ ХВИЛЮЄТЬСЯ.

На московське начальство й на центральний комітет зокрема зробило страшне враження справоздання комісії поліційної управи про повсюдні активні виступи робітників, про поширену діяльність терористичних організацій, про часті бунти серед червоної армії, про початки відпірности в колективних господарствах та про переслідування представників влади і партії.

СЕЛЯНСЬКЕ ПОВСТАННЯ ЧЕРЕЗ КОНЯ.

В повіті Тягині відігралося на днях селянське повстання. Перчептор застрілив одному селянинови з невідомих причин коня. Селянин зажадав за коня 5,000 левів заплати, а перчептор давав лише 4,000. На днях прийшов берник до села по податки і при цій нагоді підступив до нього селянин і зажадав грошей. Берник відмовився й прийшло до бійки. На місце збіглося 300 селян і почали обкидувати берника та його помічника камінням. Перчептори втікли до місцевого уряду громадського і там забарекадувались, а селяни добиралися до дверей. Міжтим забарикадувались, а селяни до сусідного місточка і на поміч прийшла поліція та жандармерія і виручила обляжених.

ГАРАЧА КРОВ.

В Понтаґросі (Бразилія) на стації застрілився якийсь Заґаті через те, що не міг оженитися з другою при живучій ще жінці. Цікаво, що шлюбна жінка, яка мешкає в С. Павло, приїхала, щоби взяти тіло свого „вірного" мужа та поховати ближче себе.

ЧАСОМ І ВІДВАГА ПОШКОДИТЬ.

Якийсь ошуканець, що відсиджував у буцигарні в С. Павльо (Бразилія) кару і звідти втік, був настільки відважний, що пішов за свідка другому ошуканцеви, і до того самого суду, що колись його судив. Там пізнав „героя" прокуратор і казав його арештувати. Маєш смалець на голові, то не виставляйся на сонце.

БИЛИ, АЛЕ ВОНО НЕ БОЛІЛО.

Наші читачі вже знають, що на міжпарляментарній конференції в Букарешті брав участь бельгійський посол Ляфонтен. Він є великим пропаґатором мира. В Букарешті дав він виклад проти війни. За це перейшли студенти на вулиці Ляфонтена і його жінку та побили їх. Часописи розписуються ще й тепер про цей сумний випадок. А посол Ляфонтен написав до президента міністрів, що ціла справа не варта такого шуму. Видно, що Ляфонтена били, але це його мабуть не боліло.

В ДАНІЇ НЕМА ВЖЕ ПАННОЧОК.

В Данії знесено урядово титул „панна". В листуванні вживається виключно слово „пані". Сталося так на жадання жінок, які заявили міністрови справедливости, що їм діється кривда. Мущини мають без огляду на вік титул „пан", а вагання віку жінки зміняє її титул із „панна" на „пані", хоч би навіть зовсім заміж не вийшла.

РУМУНСЬКІ СПЕКУЛЯНТИ ГНІВАЮТЬСЯ.

Часопис „Індрептаря" гнівається на французького контрольора в Букарешті, Обоєна. Часопис закидує йому, що через нього втратила Румунія (або, ліпше сказавши, румунські спекулянти) 120 міліонів левів, бо він не повідомив вчасно про упадок англійського фунта. Колиб так румунські спекулянти були держали таки свою румунську валюту, тоді булиб не зазнали тепер такої страти.

ЗАОЧНИЙ ЗАСУД РУМУНСЬКОГО КАПІТАНА.

Військовий суд 2. армії судив капітана Александра Нікулескула. Капітан Нікулеску здефравдував 83,637 л. та ще й побив тяжко одного вояка. Коли він довідався, що його поставлено під суд, дав ногам знати й до тепер не знають, куди він подівся. Суд засудив його заочно на 20 літ каторжних робіт.

СТАТИСТИКА ЗЛОЧИНЦІВ НЕ НІМЦІВ У НІМЕЧЧИНІ.

Берлінський тижневик „Ді Вохе" з 10. жовтня ц. р. приносить дані про злочинність серед чужинців у Німеччині. Ці дані за два роки представляються так: У 1926 р. на всіх 13,560 злочинців Чехи дали 29 проц., Поляки 41.1 проц., а інші чужинці 29.1 проц. У слідуючому 1927 р. на 15,415 злочинців Чехи дали 34.6 проц., Поляки 35.5 проц., а інші чужинці 29.9 проц.

ЗА 70 ЛІТ НЕ БУДЕ ЛІКАРІВ.

Коли наука про здоровля пошириться серед загалу людности й кожна людина навчиться користати з ліків та пізнавати свою недугу, не треба буде сучасних лікарів т. зв. всіх наук. Навіть хірурґія буде настільки доступна до опанування, що люди навчаться так направляти ушкоджені части тіла, як сьогодні авто. Все це проповідає один американський учений.

БАВАРСЬКИЙ СЕПАРАТИЗМ.

На зїзді баварської народньої партії в Мінхені посол до райхстаґу Равх виступив гостро проти тенденцій Берліна, заявляючи, що для берлінських утопій одноцільної держави Баварія не має охоти нести дальші жертви. Промовець застерігся проти дальшого фінансового ослаблювання Баварії та проти спроб перемінити її на пруську провінцію.

ВІДҐУКИ ОДНОГО НАПАДУ „СТШЕЛЬЦІВ".

Недавно ми повідомили, що в селі Цигани, борщівського повіту, „стшельци" напали на наших Соколів, які йшли на фестин „Рідної Школи". Справа опинилася в старостві, та воно признало винуватими Соколів і наложило на 32 Соколів із Гуштина кару по 50 зол. на кожного, або по три дні тюрми. Покарані зголосили спротив.

САМОГУБСТВО ЛЮБКИ ГІТЛЕРА.

Недавно поповнила самогубство любка Адольфа Гітлера, 23-літня слухачка музичної консерваторії, Геля Равбель. Підчас самогубства любки Гітлер був на вічу на провінції.

РОСІЯ БОЇТЬСЯ НАПАДУ ЯПОНІЇ

ЯПОНІЯ ЗАХОПЛЮЄ ВСІ СТРАТЕҐІЧНІ ДОРОГИ Й МІСЦЯ, ЩО ОБЛЕКШУЮТЬ ВІЙНУ З РОСІЄЮ

МОСКВА (СССР). — Тут усе більше зростає занепокоєння тим, що Японці поширюють чутки, нібито Росія тепер пособляє Китаєви. Разом з тим Японці захоплюють і закріплюють за собою всі стратеґічні дороги, міста й місцевости, які їм зовсім непотрібні для боротьби з Китаєм, але дуже потрібні для наступу на Росію. В большевицьких колах думають, що Японія нападе на Росію, але чужинецькі представники в Москві є іншої думки.

Большевики певні, що Японія остаточно захопить Манджурію в свої руки. Японія вже створила залежний від неї манджурський уряд, що зрештою має переняти управу над всією Манджурією. Через цей уряд Японія добирається також до впливів на Східно-Китайській залізниці, що знаходиться в спільному володінню Китаю та Росії.

БОЇ В ТЯНДЗИНІ.

ШАНҐГАЙ (Китай). — Японці бомбардували велике місто Тяндзин. Китайці заявляють, що самі Японці зорґанізували заворушення в місті, щоб потім мати нагоду „втихомирювати бунтарів". Японська артилерія стріляла по китайській дільниці міста. Вона вбила кількоро Китайців: мужчин, жінок і дітей.

В Тяндзині стоять воєнні сили ріжних европейських держав та Америки. Всі вони були приготовані до бою для оборони чужинецьких дільниць уразі нападу на них Китайців.

ЯПОНЦІ ТРОХИ ВІДІЙШЛИ.

ХАРБІН (Манджурія). — Японські війська, що відкинули Китайців геть від ріки Нони, недалеко Східно-Китайської залізниці, відійшли назад. Китайські війська знову заняли свої позиції здовж ріки. Тут ніхто не знає дійсних причин відходу Японців. Дехто думає, що Японці зробили це тому, щоб не провокувати Росію своїми операціями біля теренів, у яких Росія має управу разом з Китаєм.

Дехто думає, що це лише маневр японських військ, які хочуть перейти Східно-Китайську залізницю в районі, де вона найслабше охороняється, щоб звідти напасти на місто Ціцікар, де знаходиться штаб армії ґенерала Ма, що вів бої з Японцями біля ріки Нони.

НІМЕЧЧИНА НЕ МОЖЕ ПЛАТИТИ РЕПАРАЦІЙ.

ПАРИЖ (Франція). — Німецький посол фон Геш мав довші наради з премієром Лявалем, а також з фінансовими авторитетами в справі плачення Німеччиною репарацій. З тих нарад виходить, що Німеччина буде домагатися призначення спеціяльної комісії для переглянення її фінансово-економічного становища.

Така комісія передбачена репараційним пляном Йонґа. Німеччина заявляє, що вона хоче сплачувати приватні міжнародні борги раніше репарацій, бо її фінансово-економічний стан такий, що вона не зможе платити одночасно репарацій і боргів.

КЛИЧУТЬ ҐАНДІЯ ДО ІНДІЇ.

БОМБЕЙ (Індія). — Дієвий Комітет всеіндійського національного конґресу прислав у Лондон телеґраму до Ґандія з закликом вертатися до Індії. Комітет повідомляє Ґандія, що в багатьох провінціях Індії політичне становище значно погіршилося, а міжтим наслідків праці конференції довкола круглого стола ще не видно.

Зрештою Комітет лишає Ґандієви вільну руку й він сам має вирішити в Лондоні, коли йому треба повертатися до Індії.

ПРИМУСОВІ ВИБОРИ.

БІЛГОРОД (Югославія). — Відбулися вибори до парляменту. Уряд зарядив, щоб усі виборці голосували й щоб усі голосуючі були реєстровані. Хто не буде голосувати, той підпаде певним карам, як, наприклад, відібранню прав на торговлю, шоферських посвідок, ріжних урядових концесій і т.п.

Всі 1,200 кандидатів до парляменту були затверджені урядом. Без згоди уряду не міг бути виставлений ніякий кандидат. До парляменту вибрано 300 послів. Підчас підрахунку виборчих голосів не були допущені представники опозиційних груп. Це, здається, одинокі вибори такого характеру до парляменту за всі часи історії істнування парляментів.

АРМІЯ ПРОТИ БАНДИТІВ.

ПАРИЖ (Франція). — Уряд післав на остров Корсику, де родився Наполеон, чотирнацять соток жандармів і війська для боротьби з бандитами, які панують на острові, як королі. Військо, виряджене проти бандитів, узброєно гарматами, тенками й панцирними автами.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ФАРИСЕЇ В КЛОПОТАХ

В яку ґазету не заглянути, всюди на першім місці пишуть про Манджурію. Міліони людей змушені вкінці поглянути на мапу та розшукати, де то є та Манджурія, бо крім назви певно про неї досі мало або й нічого не знали. Та з мапи годі визнатися на тій скомплікованій проблємі, яка вимагає цілих студій. Але якою трудною ця проблема не булаб, вона є й вимагає вирішення: шляхом війни, або шляхом порозуміння.

Японія піднесла Манджурію, вложила в неї сотки міліонів долярів, добре її адмініструвала та потребує її з огляду на сирівці, поминаючи ті арґументи, які виставляє армія, домагаючися анексії Манджурії ще й зі стратеґічних оглядів.

Правдою є також те, що коли Японія зацікавилася Манджурією, то вона була тоді пуста, мало заселена країна, яку тепер замешкує коло 29,000,000 Китайців, котрі заселили Манджурію в часі японських впливів, коли Японці не хотіли еміґрувати до цього краю, бо його клімат для них зазимний, і тому, що вони не люблять назагал покидати рідної землі.

Японія вже вела з Китаєм війну за ті землі. Воювала зприводу них і з Росією, і хоч виграла всі війни, то одначе при мирових договорах не могла надто поширити своїх впливів, бо за Китаєм стояла Росія, а за Росією, коли вона програла війну з Японією, стали інші великі держави. А вкінці всі вони поділилися впливами на Далекім Сході, добувши ріжні концесії, землі та порти.

В японсько-китайськім спорі Росія чи інші держави завжди думали про те, що вони можуть при тій нагоді скористати, а не про те, як погодити Японію з Китаєм та припинити розлив крови.

Тасама історія повторюється і тепер. Спір між Китаєм і Японією, який повинен і може бути дійсно розвязаний тільки шляхом справжнього порозуміння між Китаєм і Японією, беруться розвязувати старі інтриґанти, оті фарисейські держави, котрі самі допускаються ріжних анексій, з котрих кожда має свою Манджурію. І саме те обурює Японію. Бо коли вона виявляє імперіялістичні наміри, то вони нічим не є гірші від імперіялізму інших держав. Вона засіла разом до одного стола в Лізі Націй з фарисеями і певна, що може використати тепер важке положення свого китайського сусіда, так, як використовували інші держави подібні положення своїх сусідів. Тимчасом виходить інакше.

ШЛЯХОМ БОЛЬШЕВИЗМУ

Сойм знов отворений і знов приступив „до праці". Але не вона важна, а важний той напрям польської політики, який чимраз виразніше іде правляча група, і який годі інакше назвати, як — **шляхом большевизму.**

В соймі внесено предложення, яке зводить фактично ролю опозиції до ролі статистів. Від тепер посол не смітиме промовляти довше ніж тільки 15 мінут. Крім того, маршал сойму, на власний заряд, може піддати під обради сойму предложення, яких ще не видрукувано і не розіслано послам. Ясно, що з таким кнебльованням послів не могла згодитися опозиція і різко проти того запротестувала. І — річ цікава — всі посли з усіх напрямків опозиції говорили в одно: і Пужак (ППС), — і Чарнецький (людовець) і Стронський (ендек) — всі підкреслювали, що від запровадження подібних „реформ" реґуляміну — в Польщі будуть **скасовані рештки парляментаризму,** та що най тоді ніхто не дивується, коли громадська опінія, позбавлена нормальних способів свого виявлення, шукатиме того виявлення на дорозі позасоймовій. Пос. Стронський — в критиці проекту — заявив, що аби бути консеквентною, повинна санація дозволити кандидувати до сойму глухим і німим, та що кождий посол, який отворить уста в соймі — повинен автоматично стратити мандат...

До такої ролі сходить сойм. Але це лише малий фраґмент консеквентної політики уряду. На другім пляні є — повне **узалежнення від влади адвокатури.** Від тепер — по принятю нової адвокатської устанoви — кождого оборонця, який не буде „чемно заховуватися" супроти суддів або прокуратора, або який вестиме „неетичний спосіб життя" і т. і. — можуть позбавити адвокатської практики на один рік, накласти грошеву кару в 10,000 зол. і навіть **скреслити з листи адвокатської.** Чи цей проект внесено спеціяльно перед розправою „Берестейців", що саме зачинається, чи ні — не знати, але фактом є, що в цих умовах адвокатура буде поставлена в становище гірше ніж те, в якім вона була за царату... Про **цензурну практику** щодо преси, — не говорю, це вже стара історія. Це булаб третя справа, а четверта — повне **узалежнення від влади шкільного учительського персоналу.** Як виявилося на однім засіданні сойму, в многих школах істнують (як возні або що) тайні аґенти, які мають чувати над „благонадьожністю" професорів і доносити про це, кому слід. Дальше можна би було згадати про „вичищення" й **узалежнення від влади Кас Хорих, Т-ва Школи Людової,** професійних союзів робітничих і т. д. Коротко — всі ділянки суспільної активности: сойм, школа, самоуправа, Каса Хорих, преса — все стремить влада зробити **привілеєм своєї групи,** з усіх стремить виключити або позбавити голосу інші, спеціяльно опозиційні ґрупи. **Монополізація цілого політично - громадського життя в руках одної політичної партії** — ось ціль санації, яка, як відомо, **є і цілю большевицької партії в Росії.** Чи це поможе ліквідації зростаючої економічної кризи і чи скріпить популярність Польщі навіть серед її союзників, це велике питання...

Ця „большевизація" цілого громадянського життя в державі не ворожить очевидно нічого приємного і для Українців. Недавно ППС внесла проект автономії Галичини до сойму. Ясно, що це була лише демаґоґічна штучка і сама ППС не внесла би свого проекту, колиб думала, що істнує хоч тінь можливости його здійснення, — але цікаво, як поставилася преса „більшостева" до цього проекту: вся вона — вшехпольська, санаційна, все одно — гостро той проект осудила, як високо шкідливий для держави...

Не дивно, що навіть преса, яка пропаґувала співпрацю („Діло") і закликувала перед виборами іти і працювати в комісіях сойму над поліпшенням долі української людности, тепер зміняє фронт...

Кождий сотик, кождий даток
Нашій „Рідній Школі" в дар
Це майбутнього завдаток,
Це на ворога удар.

Рідна Школа — наша зброя,
Рідна Школа — це наш щит,
В Рідній Школі — міць героя,
Що неволю повалить.

СКІЛЬКИ УКРАЇНЦІВ НА СВІТІ?

Неодин з нас завдає собі те питання, одначе відповісти на нього трудно. Всі подають ріжно і нераз аж дивно стає, де стільки тих Українців набралось. Щодо числа то ми великі, але своєю силою не відповідаємо навіть малим народам, що й десятої частини стільки людей не мають, що ми. Скількома мовами і скільки людей говорить, це питання також інтересувало людей. Недавно один професор оголосив свою працю і подав, що українською мовою говорить 34 міліони людей, цебто, що українська нація займає 6-те місце щодо своєї чисельности в Европі по Німцях, Москалях, Анґлійцях, Італійцях, та Французах. Що ці цифри не відповідають дійсности, це не улягає найменшому сумнівові. Вони моглиб годитись для праці на початках 20 століття, а не на 1931 рік.

По останнім статистичним підрахункам ріжних країн, де живуть Українці, а передовсім по підрахункам статистичного відділу московського центрального виконавчого комітету, виходить, що Українців є значно більше. Тою справою занявся був у Берліні проф. д-р З. Кузеля і висліди своєї праці оголосив в одному німецькому місячнику. По його підрахункам виходить, що на цілому світі є 45,128,063 Українців. З них живуть:

1. На українських етноґрафічних територіях враз з кольоніями над Волгою, в Сибірі та в Туркестані:

а) Совітська Україна	23,263,000
б) Інші Совітські Републики	9,664,000
в) Західня Україна	6,798,000
г) Буковина й Бесарабія	1,238,563
ґ) Підкарпатська Україна	655,000
Разом	43,618,563

2. Поза українськими територіями:

а) Злучені Держави Америки	750,000
б) Канада	400,000
в) Пол. Америка (Арґентина й Бразилія)	125,000
Разом	1,275,000

3. В европейських державах:

а) Югославія	45,000
б) Німеччина	8,000
в) Франція, Бельґія, Болгарія, Данія	125,000
Разом	178,000

4. В інших частях світа:

Азія, Африка й Австралія	56,500
Разом на 1 січня 1931 року було всіх Українців на світі	45,128,063

До того приходиться замітити, що майже 97% українського населення мешкає на своїх етноґрафічних територіях, з чого 77% на Совітській Україні. Українці творять 81% всього населення Совітської України, а взагалі вона має в себе лише 55% всіх Українців всього світа. На Західній Україні Українці творять пересічно 70—74% населення, а на Підкарпатській Україні 63—65%. Совітська Україна визначається надміром уродин, що в роках 924—1928 виносив 2.318% Зчасом помічається дуже малий спад тих уродин (1924—2.54%, спад тих уродин 1924 — 2.54% 1925 — 2.44%, 1926 — 2.54%, 1927 — 2.40%, 1928 — 2.33%).

Що останні дані відносно скількости українського населення по цілому світі появились згід пера нашого вченого в німецькому місячнику, сталось дуже добре, бо можливо, на будуче вдасться оминути такий куріоз, як вище наведений, де число Українців подається на 34 міліони, що безперечно не дуже то добре впливає на українську справу за кордоном.

ВІДПОВІДЬ РЕДАКЦІЇ.

Член 218 Відділу. Чому Ви не підписуєтеся під своїм проектом? Хочете його давати аж під референдум, а боїтеся навіть під цим підписатись. У. Н. Союз не може зробити нічого незаконного. І хоч би члени переголосували, щоби брати з фондів те, чого брати не можна, то така ухвала була би неважною. Влада замкнула би таку орґанізацію і не дозволила би їй вести бизнес. Замісць плакати і сльози ляти, найкраще запрягти розум до роботи. А тоді знайдете вихід. Треба перейти зі старого роду обезпечення на новий, а тоді буде можна скоро поратувати членів з того, що вони досі до орґанізації вплатили. Ніяка інша орґанізація запомогова не дає і не дасть більшої допомоги, як її дістануть Союзовці. За те будьте спокійні. Але неможливого від Союза жадати не можна.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільні Козаки, від. 316, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в четвер, 12 листопада, точно в годині 8-мій ввечір. На сі збори кождий член мусить явитись, бо є важна справа до рішення. На сих зборах будеться класти кандидатів на новий уряд на 1932 рік. Довгуючі члени мусять сего місяця вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані, щоб потому не нарікали на уряд, як він поступить після статута. Котрі члени не були на бали, зволять принести причину, або гроші за тікети. Хто з членів ще не вписав своїх дітей або жінку до товариства і У. Н. Союза, проситься вписати сего місяця, принимається без оплати вступного. — І. Майка, предс.; М. Гримарчук, кас.; В. Ґурянський, секр.

ПОДЯКА.

Я нижче підписаний член Бр. св. Миколая, від. 120 У. Н. Союза, складаю щиру подяку головному урядови за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $75, котрі стали мені великою помічю в моїм важкім положенню з причини довгої хороби.

Филип Вавро,
Бівер Фолс, Па.

Хоч бурі йдуть і громи бють
І в горю серце тоне —
Та вже не вбе нас вража лють,
Не розідять кордони.
Бо ясне сонце вже з імли
Зійшло на нашім полі,
Юнацтва тисячі зросли
У нашій „Рідній Школі".

П. Котович.

ЧОТИРИ РОКИ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ

(Спогади бувшого комсомольця).

(9)

Поруч з цим ішли хлібозаготівлі. Це була властиво головна кампанія, а позичка, це лише її „фінансова підойма". Механіка дуже проста: **раз селянин грошей не потребує, не повезе й збіжа; а коли йому накинути „позичку", а в нього готівки нема, він змушений продати збіже.**

Учителям довелося ходити від хати до хати й пригадувати, щоби везли збіже. Довелось нераз і на горище лізти до селянина, щоби пересвідчитися, чи там нема збіжа.

Що вечора вчитель відчитував перед спеціяльною комісією при сільраді звіт зі свого денного успіху.

Селянство було страшенно обурене цим натиском. Адже це творилося в часі спокою, серед чистого й, здавалося, зовсім безхмарного непманського неба. Це були перші передвісники кінця НЕП-и.

Після успішного переведення цих кампаній комісарі Риков і Брюханов пролили багато крокодилячих сліз. На місцях було замінено адміністрацію, винних ніби покарано. Селянство заспокоїлось, але не надовго.

XXIV.

Мої зустрічі з ДПУ.

В грудні 1917 р. мене покликали до окружного міста на перекваліфікаційні вправи, як резервового старшину. Від перекваліфікакції мене, через лихий стан здоровля, звільнили, але відослали в ДПУ.

Тут зі мною розмовляли приблизно так:

— Ми знаємо, що ви бувший бандит, очевидно, політичний, але ми певні, що ви льояльні до радвлади.

— Дозвольте, я бувший комсомолець і не вступив до лав партії тільки тому, що мені цього не дозволяє здоровля.

Так ми розмовляли щось з півгодини: мені нагадували моє „позавчора", а я своє недавне „вчора"... Пригадую, я говорив про свою аполітичність, про бажання працювати на культурно-просвітній ниві і т. п.

Мене відпустили і я повернувся до праці.

Після цієї балачки я був у напруженім стані щось більше місяця, чекав арешту, але все було спокійно.

Я працював у школі, наскільки це дозволяли „кампанії", а то розповсюднював позичку, допомагав владі в хлібозаготівлях, словом: робив те, що й кожний учитель. Заспокоївся; думав, що в ДПУ за мене вже забули.

В травні 1928 р. мене покликали до сільради. Тут слідчий з ДПУ дав мені підписатись у тім, що я маю мовчати про все, що він мені скаже. Я підписав. Він мені запропонував стати за аґента ДПУ. Я відмовився.

Від тої доби я жив під постійним страхом бути знову заарештованим, висланим на Соловки, чи розстріляним.

Хто живе вже довший час на еміґрації, чи взагалі поза межами радянського „раю", я певний цього, не може собі уявити душеного стану людини, яка боїться чекістів. Де ви не булиб, вам всюди привиджується аґент ДПУ. От ви з кимсь трохи щиріше побалакали: Боже, скільки після того муки! Вас хтось міг підслухати, нарешті він, ваш співбесідник, може бути чекістом (сексотом). За який місяць ви забуваєте про цей випадок, бо вам уже трапилося щось інше, подібне до першого. Ви знову мучитесь, проклинаєте свою необережність, чекаєте арешту... Вночі прокидаєтесь від жахливих снів... Нема способу, я не вмію, принаймні, розказати про той стан, який переживає, о, я знаю, не тільки я, але кожний громадянин нашої нещасної Батьківщини!

Скільки мої очі зупинялися на тому клаптикови европейської мапи, що зветься Чехословаччиною — це хіба, мабуть, я сам лише буду знати.

Я все таки думав (людина надії не тратить ніколи), що зумію сховатись від ДПУ. Треба тільки перемінити місце праці, втікти з цієї округи.

XXV.

Донбасівські враження.

Я почав шукати собі праці в інших округах Донбасу. Одночасно з цим я вислав листи до південних округ.

До того часу я трохи придивився до життя робітництва, призвичаївся до радянських порядків. Одначе картина донбасівських залізничих двірців мене здивувала.

На пероні, в третій клясі на лавах, на долівці, під лавами спали й сиділи купи Москалів роздягнених, обдертих, брудних. В повітрі лунала триповерхова московська лайка.

Їх, цих затурканих московських селян, яких єдиним харчем був черствий чорний хліб, привезений ще з далекої Московщини, — їх стусаном витали скрізь. На них кричали й прибиральники двірців і уніформовані аґенти транспортного відділу ДПУ й залізничники. Їх цілими ґрупами переганяли з одного кутка двірця в другий, а вони покірно, взявши свої торби, йшли, куди їх гнали.

— Ану, лапацони, посторонись! Думаєш, це тобі Расея?! — грізно кричав на них і залізничник і місцевий транспортовий робітник.

Були тут ґрупи й українських селян, що приїхали теж на заробітки. Українці трималися осторонь від „кацапів", іноді лише обмінювалися зі своїми численнішими противниками їдкими дотепами одні на адресу других.

. . . .

На металюрґійному заводі імени Рикова в Єнакієві підчас перерви на обід счинилася між чорноробучими Українцями й Москвинами бійка: каміння летіло в голови обох „воюючих" сторін, чути було боєві кличі:

— Бей хахлов!

— Хлопці, сюди! кацапня насідає!

Міліція, пожежники й нарешті військова охорона заводу заводять порядок. Чути рушничні стріли.

— Що то була за бійка? — питаю одного робітника, свого земляка.

— З кацапнею годі інакше. Їх треба всіх перебити, або відправити в їхню Расею.

— Хтож переміг?

— Та ми їх завжди бємо. Нас менше, але нам помагають з цеху, якщо вони дуже насядуть. Їх треба всіх відправити в Расєю й заперти границю, ось як!...

Увесь час, перебуваючи в Донбасі, я чув про потребу замкнення границі, але наочну ілюстрацію цієї потреби я побачив вперше.

Вечером збираюся на двірець.

— Мусимо вас цілою компанією туди провести, щоб не роздягнули вас, — кажуть мені мої земляки.

— Хіба й у вас так часто грабують?

— О, до цього ми звикли: тут стільки кацапні.

— Невжеж це все роблять Москалі? — питаю здивовано.

— А хтож би? Вони всі бандити!

Зоольоґічна ненависть до Росіян дійшла до того, що вбити Москаля не вважається навіть гріхом.

Їх всі вважали винуватими в бандитських нападах, хоч факти (чинність карного розшуку, процеси) говорили за те, що ці бандити здебільшого походять з місцевого населення.

. . . .

Адміністрація заводів охотніше приймала на роботу Росіян. Обєктивно, це було продовженням старої русифікаторської політики, але фактично, воно було в інтересах промисловости.

Росіяни більш годилися для експльоатації; як правило, вони рідко коли кидали свою працю. Такий робітник, щоб повернутись у своє село, потребує яких 30 карбованців на одну лише залізничну подорож, а такі гроші він не скоро заробить! Чорнороб Донбасу що заробить, то й проїсть.

Український робітник за 5 до 8 карбованців може доїхати додому, крім того він знає краще місцеві умовини праці, а тому за яких пару місяців він обовязково перемінить місце свого осідку. Що такий робітник менше вигідний для хижацького державного капіталізму, це зрозуміле.

XXVI.

Харків в літку 1928 р.

На сей раз Харків мене прямо здивував своїм темпом українізації та будівництва.

При кожній більшій установі були курси державної мови. Було багато загальноміських курсів, багато брали приватні лекції української мови. Викладачі української мови заробляли до 400 карбованців місячно.

Коли я сказав в Наркомосі про те, що шукаю посади, мені один інспектор запропонував лишитися в Харкові й давати приватні лекції української мови.

— Яж математик, а не лінґвіст — кажу.

— Байдуже, ви знаєте мову. Запевняю вас, що ви зароблятимете більше, ніж в кожній профшколі.

На той „відрізок часу" це була правда.

В бібліотеках зріс попит на українську клясичну літературу. Її читали всі слухачі курсів. Зробити першу катеґорію, себто здати іспит з української мови по 1-шій катеґорії, було мрією й молодої панночки з густо нафарбованими губами, й старого урядовця.

На вулиці вже менше відчувався дисонанс між мовою хідника й мовою вивісок.

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

БЕНКЕТУЮТЬ ПІДЧАС ЧУМИ.

Большевики завели в себе урочисті свята річниці істнування „радянської влади" в бувшій царській імперії. 14-літню річницю їх царствування відсвятковано з такою помпою, з якою святковано 300-ліття царствування Романових. Ті самі „вірнопідданчі" поздоровлення, телеграми, промови, урочисті походи, военні паради й прикрашення домів національними прапорами, на цей раз червоними, та виставлення на вікнах портретів „царствуючого дому" та містрів і діячів, що творять „оплот благополучного" їх царствування.

Одначе большевики звертаються з Москви з закликом до світового пролетаріяту, щоб він ратував для них „наследіе русскіх царей", себто беріг цілість і непорушність території бувшої царської імперії, яка ще лишилася в руках кремлінських владик. У краю голод і фінансова кріза, назовні все більше вимальовується економічна блькоада, на Далекому Сході Японці роблять, що хочуть, раз за разом бють Росію по її престіжу й готові тепер докінчити те, чого вони не докінчили в 1905 році, себто викинути Росію за Байкал.

А в Москві червоні владики парадують, святкують свою перемогу. Роблять це таксамо, як робила царська Росія, коли хитався царський трон. Тоді вона робила патріотичні маніфестації, паради, свята і т. п., щоб лише відвернути увагу населення від внутрішніх справ держави. „Видима смерть страшна", говорить одна поговірка. Отож большевики й стараються на всі сторони відтягнути ту „видиму смерть" як найдовше. Таке значіння всіх тих „урочистостей" та червоних свят.

ПАТРІОТИЗМ АЖ ПЕРЕЛИВАЄТЬСЯ.

Польські студенти так переповнені патріотизмом, що він аж переливається через вінця їх „рицерства". Отож вони з патріотичного обовязку громлять тепер Жидів у Варшаві. Це мабуть тому, щоб відвернути увагу від того, що тепер робиться в суді, де судять властиво не берестейських вязнів, а режім Пілсудського. Самі Поляки стараються все більше розкривати перед світом своє справжнє „шляхетне" обличе. Це ляцька „вдячність" ріжним Ашкеназам та іншим жидівським діячам, що пособляли Ляхам будувати „Вельку Польску".

МАСА И ОРГАНІЗАЦІЯ.

Китай має поверх 400 міліонів населення, себто стільки, як Америка, Росія, Франція, Німеччина й Італія разом. Японія має 60 міліонів людей і не побоялася виступити проти Китаю, сподіваючися навіть, що Китайців підтримує також Москва. Отож малий, порівнюючи, нарід не побоявся стати до боротьби за свої інтереси проти вдесятеро сильніших числом і кількасот разів більших просторами противників. Ба що більше: Японія не боїться кинути рукавичку цілій Лізі Націй.

Це тому, що Японці сильні своєю любовю до батьківщини, сильні своєю організованістю, цивілізацією й умінням іти на жертви, коли того вимагають інтереси батьківщини та рідного народу. Вони сильні тим, що ввесь час старанно вчаться, розбудовують своє економічне, культурне й політичне життя по зразках передових культурних і цивілізованих держав. Ось у чому сила японської нації. Чи не требаб і нам, Українцям, дечого повчитися від Японців? Мабуть треба, та ще й багато, вчитися. Нам треба в першу чергу свою глибоку, але пасивну любов до батьківщини, до волі, перетворити в активну любов, що поведе наш нарід до боротьби, до нових великих жертв, що мають дати перемогу, коли ми загартуємо свого духа.

ПОБІДНИЙ ХІД РЕАКЦІЇ.

Ми вже нераз стверджували, що комунизм родить реакцію. Отак сталося в Англії, коли виборці зі страху перед комуністичними експериментами післали були одного разу до парляменту консерватистів через „лист Зіновева", а тепер цілковито вимели з парляменту всіх провідників англійського соціялізму.

Тесаме бачимо і в Німеччині, де населення супроти комуністичних вигуків та викриків зліва звертає все більше свої очі в бік не менше невідповідальних і гучних крикунів з лав німецької чорної сотні під проводом Гітлера. Отак одна крайність родить другу. Автократія й реакція зліва родить автократію й реакцію зправа.

„Рідна Школа" — це наш храм
І гордощі народу,
У ній мета відкрилась нам
До щастя крізь негоду.

„Я Присягнула від Гострих Подражників"

„Запевно, я теж на лісті Локкі. Минулого літа, відпочиваючи в горах Сієра, я мандрувала шість миль, щоби дістати сигареток ЛОККІ СТРАЙК. Я присягнула від гострих подражників, як настали мовні фільми—і з того часу курю виключно ЛОККІ СТРАЙК. А ця ваша уліпшена Селлофанова обгортка — з малим вушком, що легко отвирає пачку — це жемчуг."

Helen Twelvetrees

Маленька, з солодким личком Гелен Твелвтріс, це також одна з юних артисток, що одною—двома картинами осягнули славу в Голливуд. Якщо було б можливо сфотографувати вдачу цієї дівчини, то це була б картина чарівности. Як зоря в РКО-Пате. Гелен заясніє невдовзі у фільмі "Пик-Ап."

• • • • • •

ЛОККІ СТРАЙК зроблені з доброго тютюну. Вершки ріжних врожаїв — тютюн Локкі Страйк охороняє ваше горло завдяки своєму виключному процесу "ПІДСМАЖУВАННЯ", включаючого примінення Ультра Фіолетових Лучів і витягуючого гострі роздражуючі речовини що природно знаходяться в кожнім тютюновім листку. Ці видобуті роздражнюючі речовини не можуть бути знайдені в ваших Локкі Страйк. "Вони видобуті і тому їх там нема!" Не дивно, що Локкі так добрі для вашого горла.

★ Чи Свідчення Місс Твелвтріс Платне?
Слід знати, що Місс Твелвтріс не дістала ані одного цента за це свідчення. Вона курить сигаретки ЛОККІ СТРАЙК вже 2 роки. Гадаємо що ця реклама буде так корисна для неї для РКО-Пате, як корисним є її признання ЛОККІ для вас і для нас.

"It's toasted"

Охорона Вашого Горла — Проти Роздраження — Проти Кашлю

Захороняючий від Вогкости Селлофан Зберігає Аромат "Підсмажування" Завсігди Свіжим

ЛОККІ СТРАЙК НА РАДІО: 60 минут з найкращою в світі танковою оркестрою і Волтером Вінчелем, якого балачки про сучасні події стають завтрішними новинками, кожного вівтірка, четверга і суботи вечерами на станції Н. Б. С.

Copr., 1931, The American Tobacco Co.

ЗБЕРІГАЮЧИЙ ВІД ВОГКОСТИ СЕЛЛОФАН
Забезпечений Завсігди Міцно і Точно Гумідоровий Пакет Унікум
Жжж — І пакет відкритий!

Зверніть увагу на нове закарбоване вушко на пакеті. Тягніть вдолину половинку його великим пальцем, потім відірвіть другу половинку. Просто! Скоро! Жжж .. і всьо готове. Знаменито! Запакований в селлофан, перестерегаючий від пороху, вогкости і бактерій. Чисто, СВІЖО, красиво і гігієнично, що може бути більш раціонально, як Локкі Страйк уліпшений гумідоровий пакет — що так легко відкривається! Жінки — вушко ПАКЕТУ ЛОККІ СТРАЙК — аберігає ніготь на вашім пальці.

Позичатимуть ті, що дійсно потребують помочі, а на даровизну кинуться усі без розбору.

Екзекутива повинна вирішити ті справи як найскорше й як найліпше.

Стефан Хомяк,
з 146 від. У. Н. Союза.

—o—

ТРЕБА МАТИ СВОЇХ ОРГАНІЗАТОРІВ.

Пишеться тепер на сторінках „Свободи" про дуже важну справу: злуки відділів У. Н. Союза. Ота справа пішла би далеко лекше, коли би Союз мав своїх організаторів. Вони би розяснили по місцях вагу цеї справи і все пішло би лекше.

В кождій місцевости, де є кілька відділів У. Н. Союза, повинен бути один організатор. Самі відділи повинні підобрати собі відповідну до цього людину. Така людина була би теж найвідповіднішим кандидатом на конвенцію У. Н. Союза, бо всна визнавала сяб на Союзових справах, а тоді й конвенції виглядали би інакше, коли би мали відповідних делегатів. З дискусій таких делегатів була би тоді дійсна користь для організації.

Та заки будуть організатори, треба Головному Урядови доложити всіх старань, щоби таки дійшло до злуки наших відділів по місцях. Замісць давати відділам по кількасот долярів, як вони злучаться, краще, на мою думку, зужити ті гроші на пропаганду в справі розвою нашої організації й злуки відділів. Коли би так по місцевостях, де є більше відділів У. Н. Союза, кождого місяця відбувся відчит про Союзові справи, злуку, нові роди обезпечень і т. п., то тоді прийшло би цілком певно до злуки і реформи. Такі відчити треба би влаштовувати раз на місяць на протязі цілого року. На них повинні бути не тільки члени, але й їхні жінки і діти і ті, що не є в Союзі. На відчитах вони зрозуміли би допера добре цілі нашої організації й її велике значіння. Тоді й дістали би ми скорше нових членів.

Тепер саме є пора на таку працю для У. Н. Союза.

Теодор Західний,
член 320 від. У. Н. Союза
в Болтімор, Мд.

В „Рідній Школі" наша будучність.

Тому не жалійте для неї підержки. Стягніться хоч би з останнього.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

Y. W. C. A. TO OFFER UKRAINIAN BALLET.

International Institute Sponsors Dance Program Nov. 20.

Plans were announced today by the International Institute committee of the Y. W. C. A. for the presentation on Friday evening, Nov. 20., of the Ukrainian Ballet, which will offer a program of dances in costume. More than 40 members of the ballet, organized by Vasile Avramenko, will take part in the entertainment.

The Ukrainian Ballet, presenting national dances of all sorts, has become an institution in American entertainment, its founder having presented programs on many of the largest concert stages of the continent, including the Metropolitan Opera House, as well as having organized ballet groups in many cities. Last season he organized a ballet group in Jersey City, some members of which are expected to take part in the forthcoming presentation.

Avramenko started his first ballet class in a Polish prison camp after the collapse of the autonomous Ukrainian Republic in 1921. Later he toured Poland and Central Europe, organizing and presenting ballets, being forced to flee the Polish Republic because of his Ukrainian nationalistic activities there. He immigrated to Canada in 1925, and became a citizen of the Dominion, where many Ukrainian emigres now live.

The committee in charge of the forthcoming production is headed by Mrs. Charles Henderson, Mrs. James Glassey is in charge of tickets and Mrs. John E. Fairbanks of publicity.

(The Jersey Journal,
Friday, November 6, 1931).

Phone: Brunswick 7187.
АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVE.,
CHICAGO, ILL.
Практикує у всіх судах, займається переглядженням обстрактів виготовляє контракти купна і продажі; переводжує спадкові справи; полагоджує старокраєві патентові і прочі справи.
ЧЛЕН УНІ ШІКАГО

— Ти кажеш, що Капрійчук сидів в арешті? То не може бути! Таж він казав мені, що був у своїх!

— Правду сказав! Його своякі були там також!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НА СХОДІ ГРЕМИТЬ, А МИ СПИМО.

Читаю „Свободу" з 6 листопада й знаходжу статтю під заголовком „А на Сході гремить", а в ній про пляни Пілсудского. Автор статті запитує нас, чи ми готові до тих подій, які знову можуть потрясти нашою рідною землею.

Читаючи це, прийшли мені на думку часи з 1918 і 1919 років, коли то я мав честь служити в українській армії. І пригадую собі мову одного сотника, в якій він говорив, що війна заскочила нас несподівано, що ми не є приготовані, але затє можемо потішитися одним: що там за великим океаном є сотки тисяч наших братів, котрі вже спішать з помічю.

Ота промова зробила на нас усіх тоді надзвичайно велике враження. Вона додала нам духа і загріла до нової боротьби.

Коли-ж я прибув до Америки, то довідався, що коли треба було організувати поміч і вислати з Америки хоч кілька сотень для заманіфестовання спільних національних почувань, наші американські миролюбці обмежувалися до міжнародного збратання біля Филадельфійського Дзвона Свободи. Тимчасом Поляки зорганізували з Америки дійсну поміч і вислали тисячі своїх дітей на підбивання українських земель.

Чейже другим разом вже не зробимо таких помилок. А тому треба вже тепер писати про способи нашої допомоги на випадок нової заверухи в Европі. Бо інакше знов опинимося біля дзвонів, щоби задзвонити хіба подзвіне. А вороги далі панувати муть на наших землях.

М. Сукар.

—o—

ГАРНІ СЛОВА, АЛЕ ВАЖКІ ДО ЗДІЙСНЕННЯ.

Союзовці — Союзовцям! Які гарні слова й скільки то проєктів, щоби ті слова здійснити, а як мало досі дійсної помочі.

Мені здається, що відділи, що могли, те зробили і яку допомогу могли дати, таку дали. А тепер очі звернені на Головну Канцелярію. Коли не дається позички безробітним з Головної Каси, то не знаю, що буде далі. Думаю, що багато членів відпаде від нашої організації. Беру за примір мій відділ у Дітройті.

Відділ 146 мав з початком 1931 р. 81 членів дорослих і 43 дітей. Відділ втратив 27 членів. А коли хто погляне на місячні звіти, то завважить, що таке саме діється і по інших відділах. Наш відділ не може давати допомоги, бо за 9 місяців мав приходу на суму $313. Значить, було недобору на $160.

Вже те вказує на негайну потребу ратунку. Членам безробітним і потребуючим треба дати позички і то принаймні на рік. Член мав би зобовязатися віддати ту позичку як найскорше, а в разі смерти можна би стягнути довг з посмертного. Від позички треба би платити не менше як 3 і пів процентів. Під аплікацією повинні бути підписані два свідки, котрі стверджували би, чи і яка позичка є потрібна. Гроші перетримував би відділ, бо член міг би їх зужити на інші цілі і не мав би потім чим оплачувати вкладок.

Якщо безробіття потягне довше, то можна би відложити конвенцію У. Н. Союза на рік і довше, а заощаджені в той спосіб гріш ужити на ратунок членів, бо це є важніше, щоби члени не відпадали від організації.

Ніяких дарунків не давати відділам, а тільки позички, бо тоді буде брати той, що дійсно потребує, а інакше то буде більше сварні й заколоту ніж добра. Памятаю, як було в нас у Дітройті, коли проголошено, щоби записувалися всі, що не роблять, а дістануть допомогу. Тоді всі зголосилися. Не стало фондів і тоді обмежено допомогу для тих, котрі її дійсно потребують, що розсліджено. А потім прийшло до того, що казали допомогу вибороняти. Отсоді сейчас відпала велика частина, бо богато не хотіли робити. Такесаме буде й з позичками.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДО МІСТА НЮ ЙОРКУ І АСТОРІЇ!

В ЧЕТВЕР, ДНЯ 12-го ЛИСТОПАДА 1931, в годині 8-мій вечір, в салі Українського Народного Дому, 217-219 Іст 6-та вулиця в Ню Йорку, Н. И., відбудуться

НАРАДИ

в справі обходу

50-ЛІТНОЇ РІЧНИЦІ „РІДНОЇ ШКОЛИ"

В сих нарадах обовязково повинні взяти участь всі Українські Народні Організації.

Товариства, Братства, Клюби і Гуртки в Ню Йорку, Бронкс й Асторії зволять вислати по два делегати (предсідатель і писар) на означений день.

Центральний Комітет Укр. Нар. Орган. м. Ню Йорку.
262

З ОБЄДНАННЯ

Згідно з арт. 18 статута „Обєднання Українських Організацій в Америці" і на підставі ухвали екзекутиви з дня 21 вересня 1931 р. відбудеться в Джерзи Сіти, Н. Дж., 83 GRAND ST., ДНЯ 11 ЛИСТОПАДА 1931 Р.

РІЧНЕ ЗАСІДАННЯ ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ОБЄДНАННЯ

з таким порядком нарад:

1) Отворення нарад.
2) Звіти екзекутиви.
3) Звіти комісій: господарської, видавничої, шкільної й Національного Фонду.
4. Звіт контролі.
5) Реферат: Що діється на рідній землі?
6) Внески і запити.

Наради зачнуться точно в годині 1-шій пополудня. Всі члени Виконавчого Комітету Обєднання повинні явитися на тім засіданню.

ЗА „ОБЄДНАННЯ УКР. ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ":

О. Ревюк, предсідатель. Л. Мишуга, секретар.

ЦІНА КОРАБЕЛЬНИХ КАРТ ДЛЯ ПРОГУЛЬКОВЦІВ

ЗНИЖЕНА

ЗЕМЛЯКИ! ХТО З ВАС МАЄ НАМІР:

1. Виїхати до краю й вернути без перешкоди;
2. Вишукати назву корабля, котрим приїхав до Америки;
3. Вислати гроші в ДОЛЯРАХ до краю;
4. Полагодити яку небудь старо-краєву справу, то є: продати, купити ґрунт, відобрати довг, зробити контракт, скрипт, повновласть. і т.д.
5. Купити, продати або замінити дім за бизнес або фарму, або противно,

то прошу з повним довірям віднестися особисто або листовно до знаної звиш 20 літ фірми: 79

T. J. HRYCEY & CO.
329 S. 4-th STREET, PHILADELPHIA, PA.
TELEPHONE: LOMBARD 25-93.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

До односельчан села Скорики, повіт Збараж, Галичина.

За згодою односельчан села Скорики засновано в Ню Йорку дня 31. жовтня 1931 р. Комітет для збирання жертв на Народний Дім у Скориках. До Комітету ввійшли слідуючі особи і зложили свої жертви: по $10: Юліян Гикавчук, Василь Пашук, Іван Поселюжний, Антін Муж, Роман Кузьма. — Разом $50.

Дорогі Родинці! Ми приступили до будови вище названого Дому, в якім мають міститися читальня „Просвіти", саля для представлень і кооператива. Потреба Народного Дому в нашім селі дуже пекуча і про це не прийдеться нам богато розписуватись. Мусимо якнайскорше здвигнути величаву національну святиню, яка піднесла би культурно і економічно з занепаду не тільки наше рідне село, але також стала би розсадником освіти для сусідніх сіл і охоронила наше околичне населення від винародовлення.

Нашим обовязком є взятися за діло, бо, через теперішні тяжкі відносини в селі наші родинці не є всилі збудувати такого Дому і тому звернулись до нас, односельчан в Америці, з горячою просьбою допомогти їм грошевими пожертвами в сьому важному ділі.

Хай кождий з Вас доложить свою цеголку до будови нашого мурованого двоповерхового Народного Дому в Скориках і хай залишить по собі тревалу памятку для свого рідного села, а імена всіх жертводавців-основників запишуться нестертими буквами не тільки в книзі фундацийній, але також у вдячних серцях теперішнього населення і грядучих поколінь села Скорики.

Складаю щиру подяку всім дотеперішним жертводавцям, котрі вже попередно зложили $56.70 і вислали зібрані гроші разом з лістою жертводавців до краю до Головного Комітету села Скорики дня 4. квітня 1931 р. через Бюро Стефана Ковбаснюка в Ню Йорку, котре то бюро не почислило нам за свій труд і працю нічого.

Дальші жертви просимо слати на будову Народного Дому в селі Скорики на слідуючу адресу:

Iwan Poseluzny,
341 E. 6th St., New York, N. Y.

За Комітет:
Іван Поселюжний, голова;
Василь Пашук, секретар;
Антін Муж, касієр;
Юдіян Гикавчук, заст. кас.;
Роман Кузьма, контрольор.

Д-р А. Т. Кібзей.

ДЕЩО З МЕДИЦИНИ

(36)

XII. Ревматизм гострий. (Rheumatic fever).

Є ріжні роди ревматизму, з котрих найважнішими є т. зв. ревматизм гострий, ревматизм костей і ревматизм мязів. Тут опишемо найперше по порядку ревматизм гострий або т. зв. запалення суглобів. Інші роди ревматизму згадаємо пізніше при описі хоріб костей, серця, мязів і т. п.

Ревматизм гострий або запалення суглобів — це гостра зараза, походяча з невідомого досі паразита, а спричинена звичайно перестудою і відзначається загальним запаленням суглобів та частим запаленням середущих комірок серця, що часом спричинює рани в серці і хронічну хибу або вади серця. Цю недугу інакше перебувають дорослі особи, а трохи інакше діти. Тому при описі недуги звернемо увагу й на ту обставину.

Ревматизм гострий є загально звісною недугою, особливо в умірковaнім кліматі або підсонню; панує вона найбільше на островах Великої Британії, як приміром в Льондоні, а дe й на континенті Европи та в Америці вона є доволі поширена в деяких порах року, в осени, в зимі та під весну. Занепадають на неї звичайно особи між 15 і 35-тим роком життя, а також діти вище 5-го року життя. Ця недуга — здається — може бути також одідичена по родичах, особливо у дітей.

Причинами, що роблять чоловіка наклінним до гострого ревматизму, є приміром збільшення т. зв. мігдалків в горлі, перестуда, вогка погода, часта зміна температури, перемучення і т. п. Коли чоловік раз мав ревматизм гострий, то він тим лекше може знову в нього попасти.

Прояви недуги. Чоловік, що має захоріти на ревматизм гострий, звичайно нарікає зпочатку на біль в горлі, але той біль через кілька днів уступає і недужий знову повертає до здоровля на протяг одного або навіть двох тижнів. Часом відчуває глухий біль в суглобах з легким ослабленням цілого тіла, але й це проминає по кількох днях. Нараз, коли чоловікови здається, що вже цілком здоров, нападає на нього якийсь холод (без корчів) і до 24 годин недуга вже є в повнім розвою. Суглоби костей напухають і болять; лице палене; шкіра сильно потиться, видаючи з себе кислу гризучу воню, а навіть, коли потів нема, то шкіра завше вогка; горло болить; горячка висока, доходить до 101° — 103° Фаренгайта; живчик слабенький і дуже скорий, бє 100 до 120 разів на мінуту; язик хрягатий і вогкий; запір; спрага велика; через болі недужий терпить безсонність. Особливо суглоби рук, ніг, ліктів, плечей, колін, а навіть суглоби пальців і карку пухнуть і сильно болять, так, що недужий не може ніяк порушатись, лежить в ліжку неначе спаралізований серед горячки і болів. Запалення суглобів зпочатку мандрує з місця на місце. Коли перестане боліти приміром в коліні, то зате напухає і болить приміром в ліктях і т. д., а меншебільше до трох днів від початку недуги всі суглоби болять разом. В тім стані запухлі суглоби червоніють, стаються горячі і при найменшім порушенню сильно болять. Недуга кидається звичайно на серце і тому живчик недужого слабий, але скорий.

Ревматизм гострий сам собою не є смертоносною недугою і тільки при дуже гострім запаленню суглобів вмирає на ту недугу всього 2 до 3 особи на 100 хорих, звичайно з причини недомагання серця; але зате великий процент смертельности походить від ріжних комплікацій, які запалення суглобів потягає за собою. Звичайний перебіг недуги кінчиться виздоровінням менше-більше до 10 днів від хвилі нападу, але треба берегтися перед новим нападом недуги.

Комплікації гострого ревматизму можуть мати тяжкі наслідки. Коли горячка недужого (звичайно в осіб вище 12 літ віку і в другім тижні недуги) піднесеться аж до 108° Фаренгайта, то недужий попадає в маячіння і гине на удар серця. Але це рідко буває.

Та частішими є тяжкі сердечні недомагання. Звичайно 50 процент хорих на запалення суглобів попадають рівночасно в недугу запалення сердечних комірок — особливо діти — і ця недуга часом кінчиться смертю. При сердечних недугах, викликаних ревматизмом, хорий відчуває болі в лівій стороні грудей, кольки і биття серця. І коли трапиться, що через цю недугу залишаться в серці органічні зміни і боляки або рани, то недужий навіть по виздоровінню від запалення суглобів може попасти в органічну хибу або ваду серцеву раз на завше, а це є дуже небезпечна слабість.

До запалення суглобів може долучитись запалення легенів і запалення оболочної. Рівнож можуть наступити всякі нервові комплікації, як приміром втрата притомности, особливо у дітей; надзвичайно висока горячка; т. зв. танець св. Віта і т. п. Нервові комплікації недуги, хоч рідко трапляються, майже завжди кінчаться смертю. — Часами гострий ревматизм лишає по собі наростки на костях, звичайно в околиці ліктів і ручних суглобів. Їх можна відчути пальцями під шкірою. Це звичайно у дітей.

Ревматизм або запалення суглобів у дітей взагалі має завше гострійший характер ніж у старших осіб; також комплікації цеї недуги у дітей є частіщі, як приміром танець св. Віта, запалення серця, гостра недокровність, наростки на костях і т. п.

Лікування. Гострого ревматизму не можна собі ніяк легковажити. Тут лікарська поміч є безумовно потрібна, щоб не допустити до поважних комплікацій. Зрештою недужий повинен лежати в ліжку бодай 4 тижні навіть по тім, як горячка спаде. В часі недуги хорий повинен бути добре обвинений теплими килимами. Дієта повинна бути легка: молоко і молочні страви; багато води і лімонади до пиття. На болі лікар припише усмирюючі лікарства, як пр. саліцил, аспірину і т. п. Також помагає уміле лікування водними купелями. Зрештою всякі комплікації і симптоми недуги лікується відповідно до проявів. По виздоровінню треба дуже берегтися від простуди, щоб наново не попасти в недугу.

(Дальше буде).

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КОТРІ МОЖНА ВЖЕ ЗАМОВЛЯТИ В НАЙБІЛЬШІЙ КНИГАРНІ „СВОБОДИ".

	цнт.
Перша Книжечка (Буквар), П. Матвійчука	40
Друга Книжечка (Читанка для II. кляси), М. Матвійчука	45
Третя Книжечка (Читанка для III. кляси), М. Матвійчука	60
Коротка Історія України, І. Крипякевича	50
Мала Історія України, І. Крипякевича	15
Початкова Географія, з багатьома малюнками і картою, написав Степан Рудницький	75
Малий Катехизм християнсько-католицької релігії, уложив о. Іван Рудович	35
Біблійна Історія, старого і нового завіта, о. д-ра Ярослава Левицького	8
Коротка Історія Біблійна старого і нового завіта, уложив о. д-р Я. Левицький	75
Шкільний Співанник, Ф. Колесси	75
Засвистали Козаченьки, народний співаник з нотами і малюнками	65

Повищі книжки можна набути в книгарні Свободи. Сю книжку можна тільки по кілька примірників.

"SVOBODA"
81-83 GRAND STREET — JERSEY CITY, N. J

НОВІ ТЕАТРАЛЬНІ ТВОРИ

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ.

ЗІДГІРЯНЕ, Мельодрама на 5 дії (9 осіб)	25 ц.
ЗГІДЛИВЕ ПОДРУЖЖА, комедія на одну дію. (4 особи)	15 ц.
ЛЮДСЬКІ ЯЗИКИ, комедія на одну дію. (7 осіб)	20 ц.
МАНІВЦЯМИ, трагікомедія на 3 дії, з канадійського життя (8 осіб)	30 ц.
АМЕРИКАНКА, комедія на 3 дії. (7 осіб)	35 ц.
ГРАФ фон ГАБЕНІКС, комедія на 2 дії. (9 осіб)	20 ц.
ГАРНА ГРІШНИЦЯ, трагіфарс на 2 дії. (4 особи)	20 ц.
ВУЙКО З АМЕРИКИ, комедія на 1. дію. (5 осіб)	25 ц.
ЗАЗДРІСНІ, комедія на 2 дії, П. Фрашка (5 осіб)	20 ц.
РАДНИК ЗАРУЧИВСЯ, комедія в 5-тьох актах, В. Будзиновського (15 осіб)	25 ц.
РАБИ, комедія на 4 дії, О. Турянського (20 осіб)	40 ц.

Належитість разом з замовленням слати на адресу:

"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J

НОВІ КНИЖКИ,

НА КАМЧАТКУ, спомин з подорожі, І. Мельника. Сторін 217	85
ГОМІН ДУШІ, сучасна повість, Вол. Лопушанського. Сторін 223	1.00
ГУЦУЛЬСЬКИЙ КУРІНЬ, поема, О. Бабія	75
МИНУЛЕ УКРАЇНИ В ПІСНЯ, О. Олеся	75

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Іспит громадянської зрілости.

Коли Відділи Організації Державного Відродження України (ОДВУ) взялися влаштовувати „Свято Героїв" в неділю, дня 18 жовтня, то вони ніколи не припускали, що воно аж так добре вдасться.

І отсе заставляє обидва відділи ще раз про це свято згадати.

На свято не було вступу, а прецінь воно принесло кількасот долярів доходу на дальшу боротьбу. А велика саля Українського Народного Дому була битком набита свідомим громадянством, що прийшло віддати пошану нашим найкращим синам, котрі положили свої голови в революційній боротьбі з ворогами нашого визволення.

Отсей перший більший прилюдний виступ відділів ОДВУ затіснив відразу звязок між ними і громадянством, між ними і церквами, між ними і товариствами.

І молодь прийшла на це свято у великім числі. А завдячувати це треба не тільки патріотичним родичам, але й дірігентови п. Онуфрикови, що зібрав її біля своїх Хорів, котрі зорганізовані при укр. кат. церкві св. Юрія при 7 улиці. Обидві церкви, як греко-католицька так і православна, відправили панахиди та дозволили на переведення особних збірок на край.

Ціла галя не могла помістити масою діточок, що клячіли біля могили наших борців, і їхньою молитвою-співом, якою звеличували їх память.

І солісти наші, як п-ні Гребінецька, п. Ординський, п. Вдовяк і п-на Ткачуківна, докладали теж усіх зусиль, щоби свято випало як найбільш величаво.

Бувша сестриця-жалібниця, п-ні Скубова, подарувала два вінці тернові, які були на могилах підчас панахид і на концерті.

Знову наші бизнесмени, хоч наші громадяни не дуже то дбають про „свій до свого", таки не відмовилися дати оголошення до програми, бо знали, що дохід іде на народну справу.

На сцені повівав жовто-блакитний прапор У. В. О., який був вивішений на церкві св. Юра у Львові 1 листопада 1928 року, і немов благословив нас за наше свято. Отсе все зложилося на те, що свято випало достойно. А громада наша виявила свою свідомість і готовість до дальших жертв і до допомоги дальшій боротьбі.

Управа Відділів ОДВУ в Ню Йорку.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ВДОВЕЦЬ пошукує старшої дівчини або вдови від 30 до 35 літ до закладу дому, мусить бути Українка. Голоситися на адресу: 261-2
MICHAEL MACELUCH,
96 Green St., Brooklyn, N. Y.

ПОТРІБНО РЕАЛЬНОСТЕЙ. Лоти, малі фарми або мала готівка буде уагльднена в заміну за 2-фамілійний мурований з доброї цегли дім, який знаходиться близько собвею і є винаймлений, дохід $1,260. Пишіть або голосіться до: Mr. PINSKER, 1775 Broadway, cor. 57th St., 7 floor, New York City. 261-86

НА ПРОДАЖ COFFEE SHOPPE, бизнес добре вироблений. Бизнес продає сам властитель, який вже 11 літ на тому самому місці. Ціна дуже приступна. Голоситися під ч. 261-3
257 AVE. C, NEW YORK, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛАД ВУГЛЯ. Доставляю вугль по цілім Клівланді і в околицях по дуже низьких цінах. 238-
SQUARE COAL CO.,
8229 Broadway Ave., Cleveland, Ohio.
Tel. Diamond 0885.
Tel. вечерами: Michigan 6027.
Павло Чайка, властитель.

Д-Р ЮРІЙ АНРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
153 AVENUE B,
NEW YORK, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-8625.
Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

DR. M. SMITH
переніс свій офіс під число
9 LIVINGSTON PLACE,
NEW YORK CITY
pir 16th Street (ч. 318 East)
напроти нового шпиталю межи
1st Ave. і Stuyvesant Park.
Telephone: Stuyvesant 5760.

Д-р Н. Я. МИХАЛЕНКО
УКР. ЛІКАР-ХІРУРГ
1718 WEST GIRARD AVENUE,
PHILADELPHIA, PA.
Урядові години: від 9 до 12 рано; 1 до 5 попол. і 7 до 9 вечер.
Telephone: Stevenson 9620.

ДОКТОР МЕДИЦИНИ S. A. CHERNOFF,
лічить острі і хронічні недуги мущин і женщин. Шкірні і кров.
Години: 10—1; 4—8. В неділі 12—3.
223 Second Ave., cor. 14th St.,
Room 15, New York City.
Tel. Tompkins Square 6-7697

Phone: Main 5720.
O. E. MALISKY,
УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ
512 Society for Savings Building,
CLEVELAND, OHIO
Вечерами: 2732 West 14th Street.
Phone: Prospect 7597.

Herman Turkel
АДВОКАТ І ДОРАДНИК ПРАВНИЧИЙ
51 Chambers St., New York City
ROOM 723. — TEL. WOrth 2-7880.
ЦИВІЛЬНІ, КРИМІНАЛЬНІ І РОЗВОДОВІ СПРАВИ.
Виробловання документів, контрактів і полагоджування всяких других легальних справ.
ГОВОРЮ ПО УКРАЇНСЬКИ.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
Tel.: Orchard 4-2568
NEW YORK CITY
129 E. 7th STREET,

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В НЮАРКУ І НА ОКОЛИЦЮ.
Ми робимо гарні похорони
ПО $150
Без ріжниці як далекі похавіцеве... кличте нас:
Офіс: 485 AVON AVENUE.
Phone: Terrace 3-8882, або Waverly 2-1630, NEWARK, N. J.

ТАРЗАНІВ СИН.

(84)

Вечером, коли Корак прийшов до табору Араба, Мерієм, як звичайно, поклалася спати в своому наметі, що знаходився в жіночій частині табору. Цей намет був недалеко від намету шейка. Вхід до намету був закритий двома дуже дорогими перськими килимами. Несподівано для Мерієм килим розсунулися й у них показалася голова шейка. „Ходи сюди, Мерієм!" — покликав старий шейк. Дівчина покірно пішла.

„Ти тепер будеш віддана заміж за мого брата". Тут стояв брат шейка, також старий і негарний Араб. Мерієм хотіла протестувати, але шейк перебив її й знову сказав: „Ти будеш дружиною Кадіна, мого брата, чуєш?!" Шейк пішов з наметa, а Мерієм лишилася сама з Кадіном. Старий Кадін кликав Мерієм іти до нього в намет, але вона противилася. Кадін покликав двох своїх слуг і ті силою потягнули дівчину в намет свого пана.

Коли пісня Мерієм затихла, а потім почулися крики, які чув Бейнес, він почав вживати надлюдських зусиль, щоби вирватися зі своїх пут. Нарешті йому пощастило звільнити одну руку, а потім уже розвязати мотузя на ногах. Бейнес вискочив з намету, але тут йому загородив дорогу величезний дикун. Бейнес був зручним аматором-боксером, а теперішні обставини вдесятерили його силу й зручність. Він одним ударом збив з ніг чорного.

Та дикун, падаючи, повалив також Бейнеса. Між ними вивязалася вперта боротьба. Чорний ухопив за свій ніж і коли Бейнес уже був певний перемоги, він почув, як гострий ніж врізався йому в плече. Та тут Бейнес намацав камінь і з усієї сили вдарив ним дикуна по голові. Той стратив притомність. Бейнес, покинувши свій біль, поплентався до намету, звідки було чути голос Мерієм. Та перед ним туди перебіг хтось інший.